

Tant mieux tard que jamais!
1924

**ДО 150-РІЧЧЯ З ДНЯ
НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ**

*Il l'haia morto
Синього...
Фіанан...
На конадом...
У міфрив...
Синього...
Не привернувся...
У серденом...*

**Прижиттєві видання та видання
початку XX століття**

*Радокці від Лесі
29 VII 1900
Зелений...*

Леся Українка (Косач Лариса Петрівна) народилася 25 лютого 1871 року в м. Новгород-Волинський в сім'ї поміщика і письменниці (літературний псевдонім – Олена Пчілка). Росла на Волині. Через хворобу освіту здобувала самотужки. Боротьба за здоров'я змушувала побувати в багатьох європейських країнах. Останні роки жила в Єгипті і Грузії.

Знала дванадцять мов, опанувала світову історію і культуру. Вивчала фольклор і народну філософію, переймалася національним питанням.

У літературі заявила про себе дев'ятилітньою (вірші «Конвалія», «Сафо»). Її талант сягнув розквіту в драматургії: драми «Блакитна троянда»(1896), «Лісова пісня»(1911), «Камінний господар»(1912), драматичні поеми «Одержима»(1901), «В катакомбах»(1905), «У пущі»(1909), «Бояриня»(1913), «Оргія»(1913) та ін. Писала прозу, літературно-критичні статті, перекладала з різних мов. Мала високе визнання сучасників.

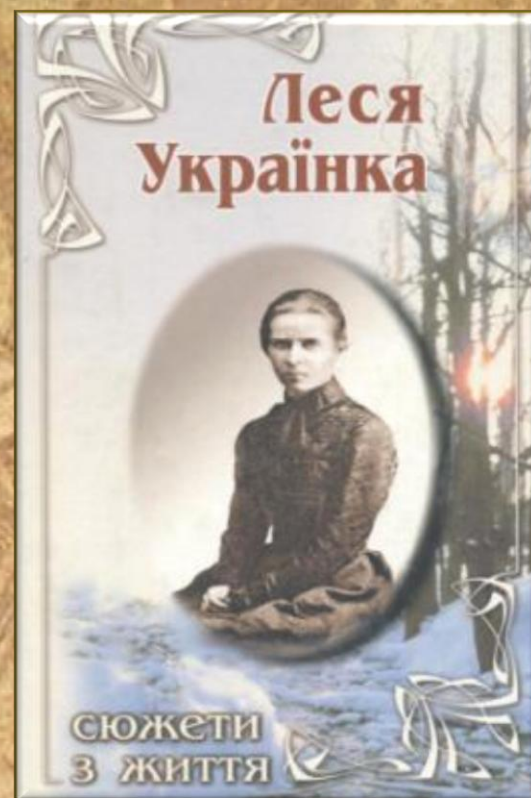

1871-1913

Біографічні матеріали

B355789.2

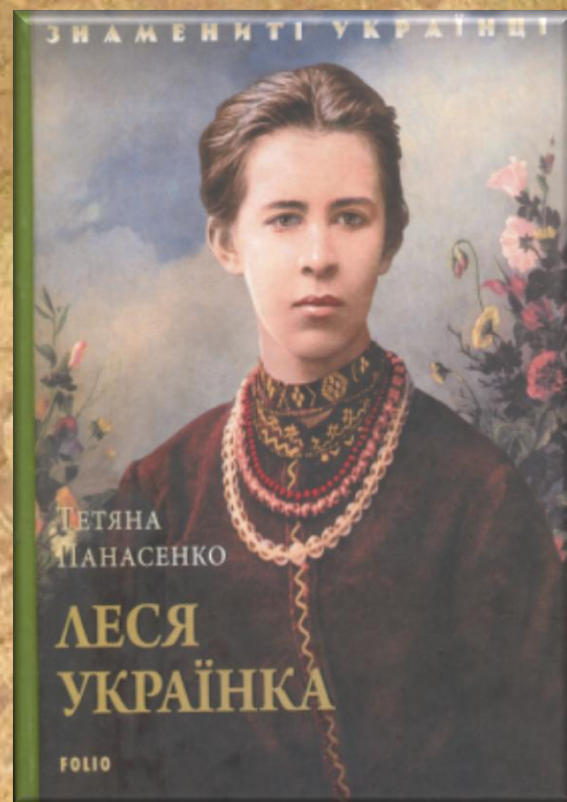
CO24569

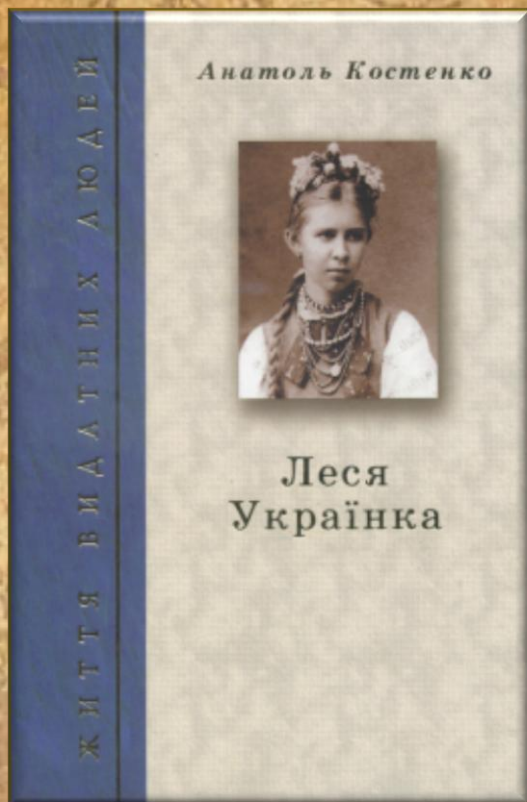
BA763874

AO275755

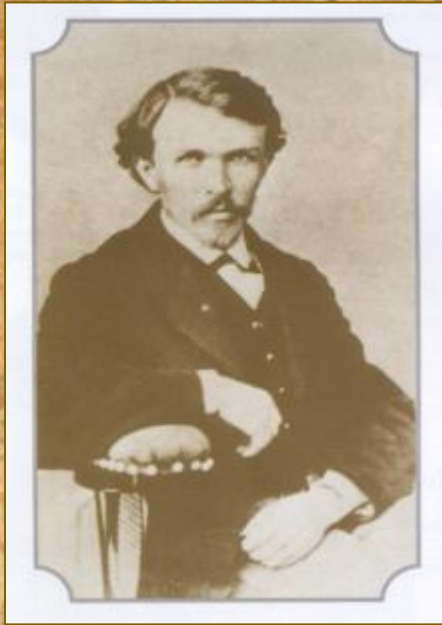
BA 682900

BA 654444

Батько, Петро Антонович Косач (1841-1909) – дворянин, високоосвічений поміщик, любив літературу і живопис, дійсний статський радник.

Петро Косач. 1860-ті рр.

Мати, Ольга Петрівна Драгоманова-Косач (1849-1930) – дворянка за походженням, поетеса й дитяча письменниця під псевдонімом Олена Пчілка, була активісткою українського жіночого руху, видавала альманах «Перший вінок», громадська діячка, член-кореспондентка Всеукраїнської академії наук(1925).

Олена Пчілка. 1880рр.

Леся Українка росла і виховувалась у великій родині, де було шестеро дітей. Вона мала старшого брата Михайла та молодших – Ольгу, Оксану, Миколу та Ізидору Косачів.

- **Між 1879 і 1880 роками Леся написала свою першу поезію «Надія», присвячену своїй тітці Олені Косач, яку було заарештовано за участь у замаху на шефа жандармів і пізніше заслано до Сибіру.**

1880р.

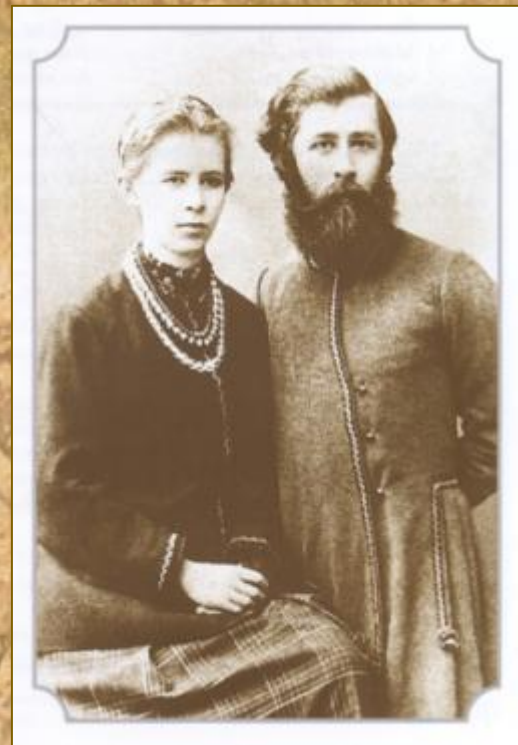
Також у дев'ятилітньому віці заявила про себе в літературі віршами «Конвалія» та «Сафо». Вперше вони надруковані у львівському журналі «Зоря» у 1884 році, де і було зафіксовано ім'я **Леся Українка.**

З самого малку і все життя Леся і Михайло мали великі братерські почуття та були найщирішими приятелями і найвірнішими друзями.

Леся і Михайло. 1880р.

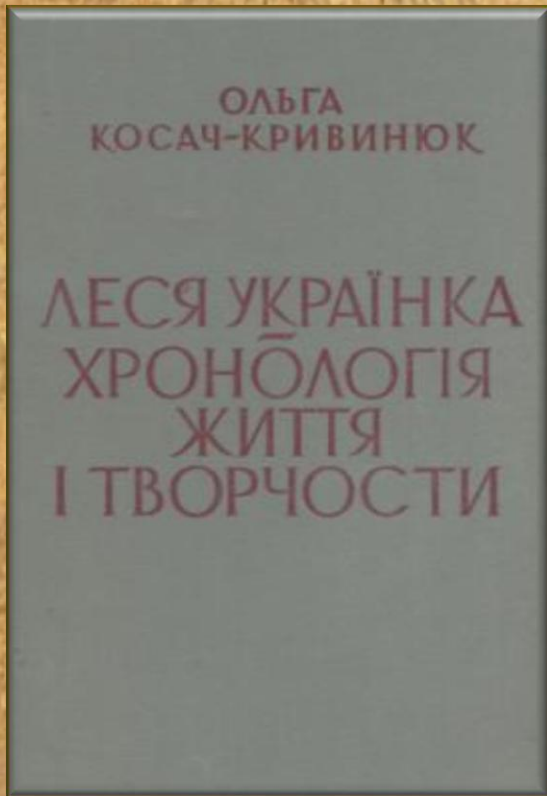
- ▣ **Разом із братом Михайлом** зініціювала заснування літературного гуртка «Плеяда»(1888). За зв'язки із неугодними імперії українськими діячами з1893 року перебувала під наглядом поліції.

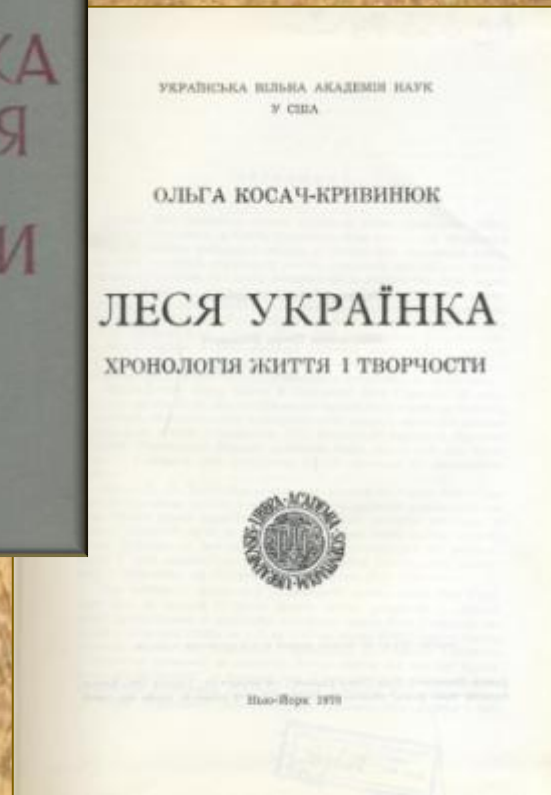
Лариса і Михайло Косачі. 1890р.

BC35579

Сестра Лесі Українки Ольга Петрівна Косач-Кривнюк(1877-1945) ще в 30-х роках, у Києві розпочала свою працю над збиранням і упорядкуванням родинного архіву, а також над збиранням рукописів Лесі Українки, головно її листів.

Нью-Йорк 1970

Ольга Косач.1896 р.

BA740542

У книжці розповідається про переслідування родини Косачів у роки радянської влади, про долю наймолодшої із сестер Лесі Українки – Ізидори Косач-Борисової (1888-1980), репресованої в 1937-1939рр.

Через призму оперативних документів НКВС УРСР висвітлено суспільно-політичні погляди й побут багатьох людей з оточення І. Косач-Борисової.

Ізидора Косач. Фото 1900-х рр.

BA547716

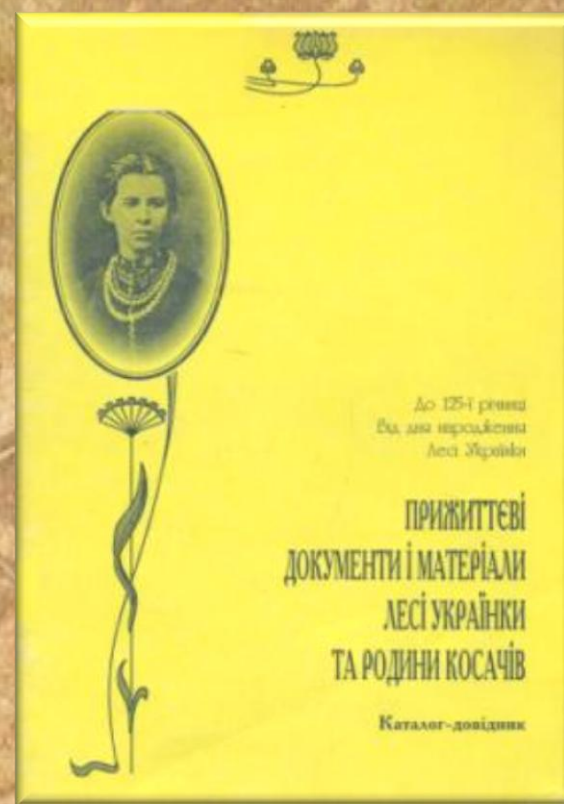
BA574378

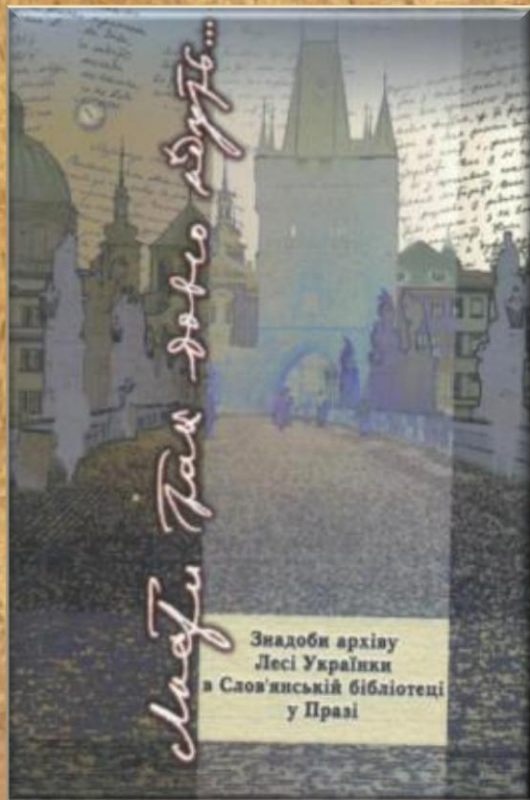
BA699341

BA567255

BA635400

Архів Лесі Українки та її родини, віднайдений у Слов'янській бібліотеці в Празі, вважався втраченим. У ньому зберігається понад тисячу кореспонденцій, як Лесі Українки так і родини Косачів. Книга вводить в науковий обіг повний текст 184 листів, які складають п'ять розділів. Наведена епістолярна спадщина охоплює 1888-1945 роки. Запропонована добірка дозволяє побачити в новому світлі Лесю Українку, Олену Пчілку, Ольгу Косач-Кривнюк та інших адресантів та адресатів.

BA757191

BA734713

АИ7768

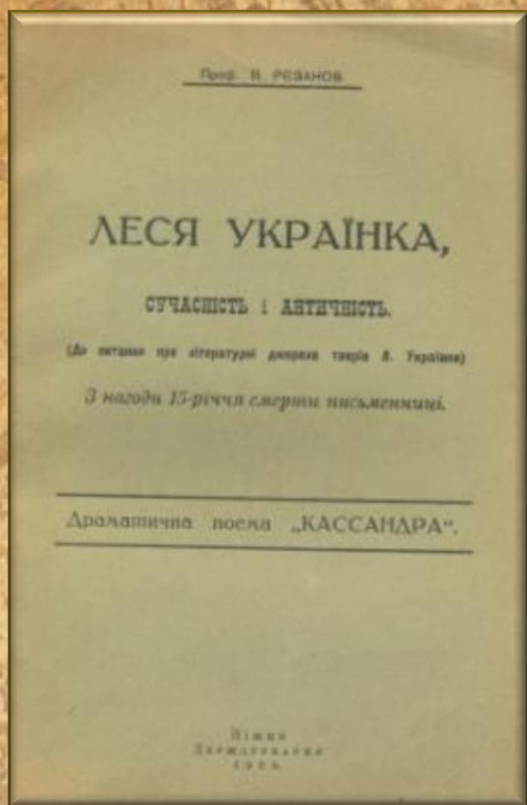
1929

BO128980

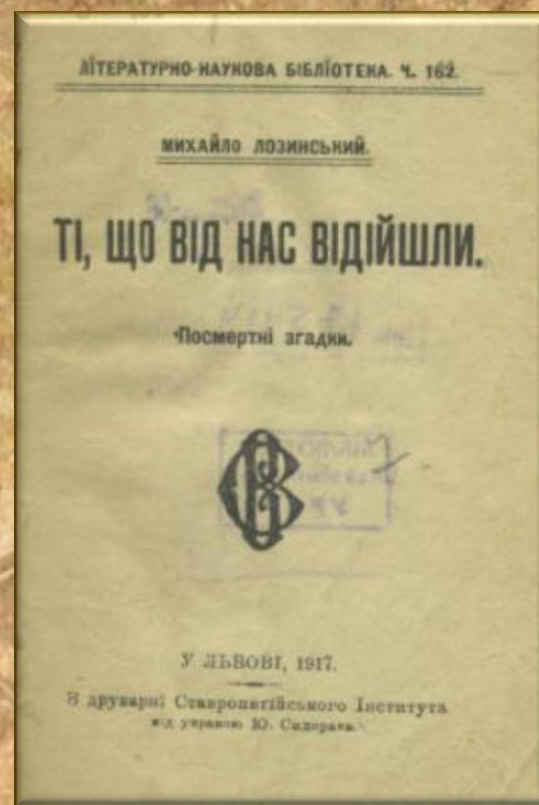
Петро Одарченко. «Нові матеріали до творчості Лесі Українки». (З підписом від автора 1928)

АЙЗЕНШТОК №8729

1929

АО48209

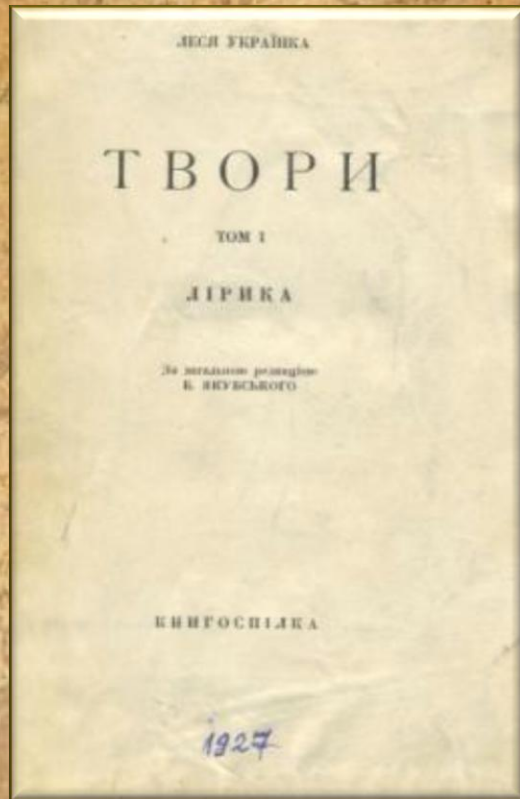

1917

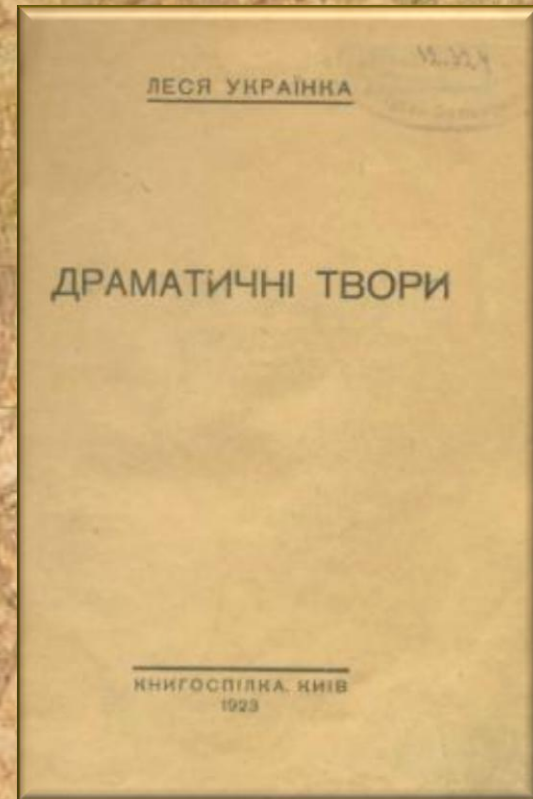
твори

МИКИТЕНКО В32/Т1

АО110588

1927

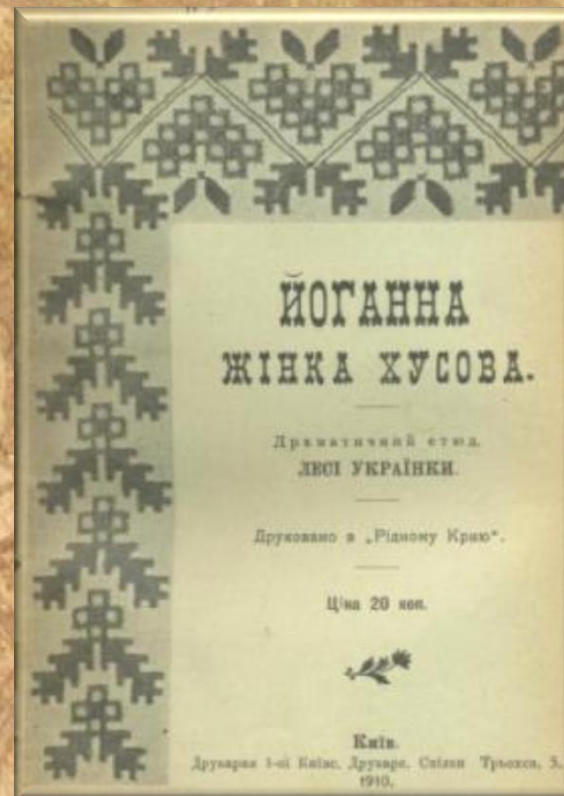
1923

ВИ5902/31

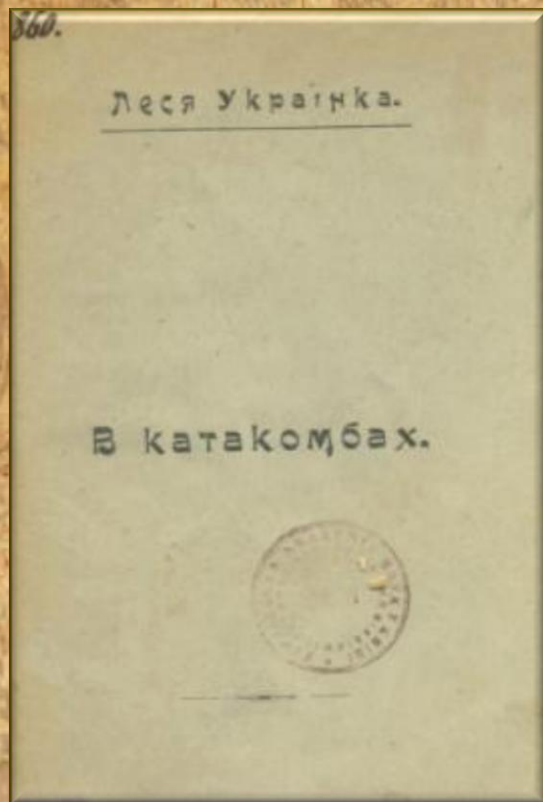
1918

ВО304342 ГРІНЧЕНКО
КОМПАКТ №1-9(5)

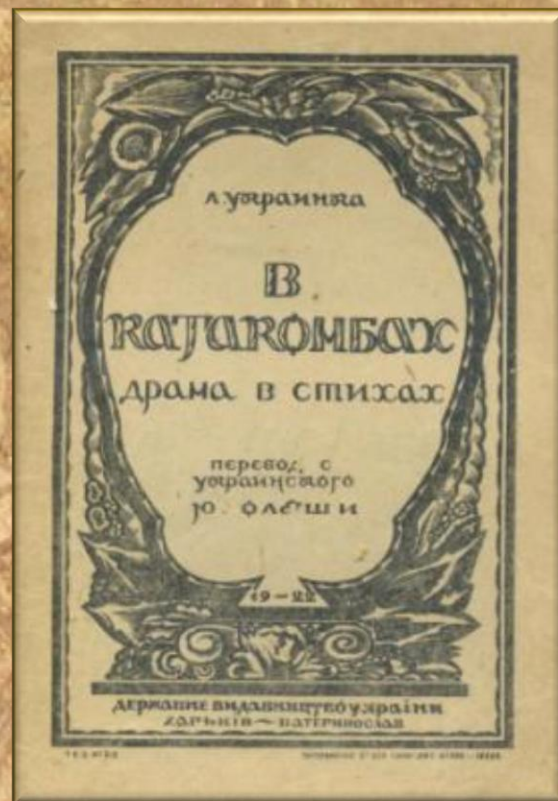
1910

ВИ6641

1917

ВИ11548

1922

AO22343

1914

ПОПОВ №9909

1902

B2954И

1899

**ВО 130716 ГРІНЧЕНКО
КОМПАКТ1-2**

1899

ГРІНЧЕНКО ВИ2953

1892

ВИ3290

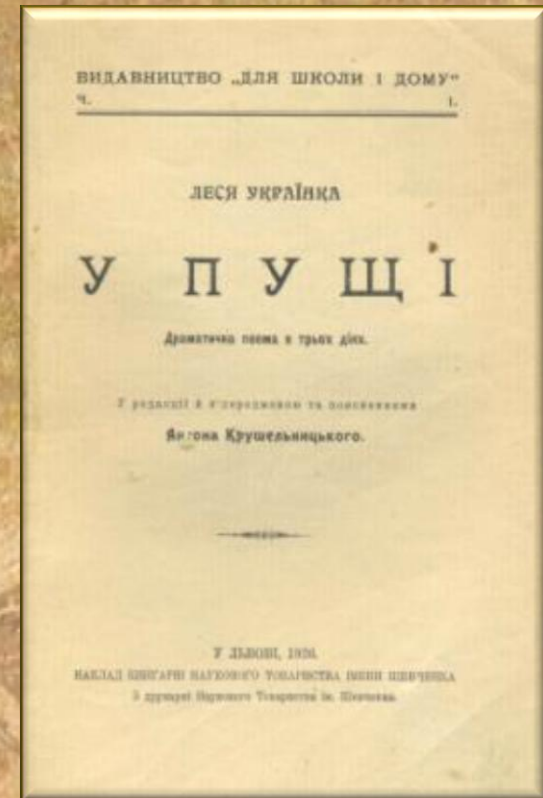
1904

BO39230

1905

BO323356

1926

ВИ12989

б/р

ВО323380

1925

А15334И

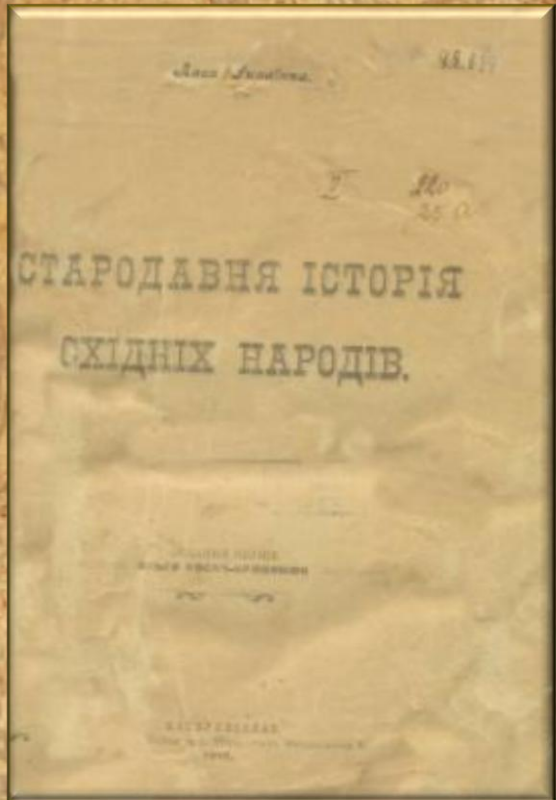
1917

АИ2168 ГРІНЧЕНКО
КОМПАКТ1-11(8)

1908

BO330178

1918

«*Леся Українка*, як була ще зовсім молодогою дівчиною, то вчила свою молодшу сестру. Перед тим як починати вчити її історії, Леся Українка звернулася до звісного історика, свого дядька Михайла Драгоманова, і попросила його поради. ...Відповідно до порад Драгоманова і по джерелах присланих ним, Леся Українка в роках 1890-1891 і зложила курс «Стародавньої історії східних народів». ... » (Ольга Косач-Кривнюк. З передмови до видання).

переклади

АИ3039/2

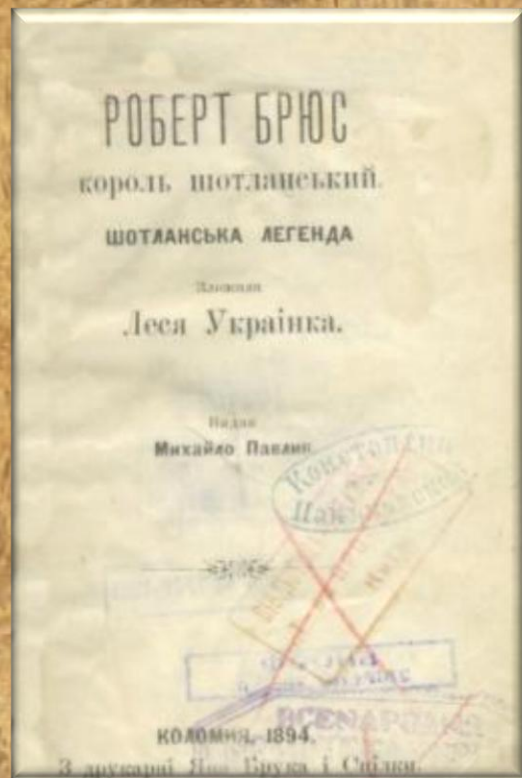
1924

ВА76405

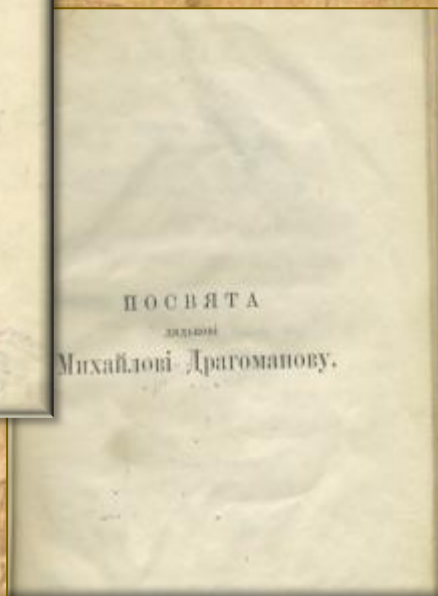

1918

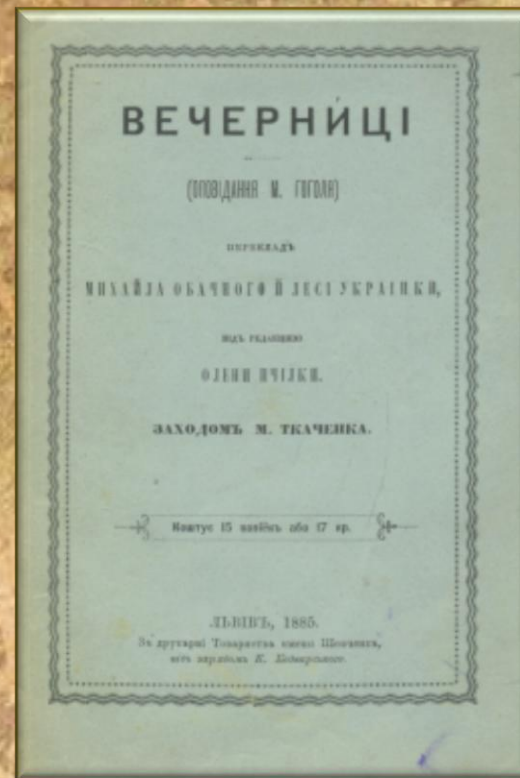
АИ2116

1894

ВИ2072

1885

Оповідання М. Гоголя.
Переклад М. Обачного та Лесі
Українки під редакцією Олени
Пчілки.

BO89636

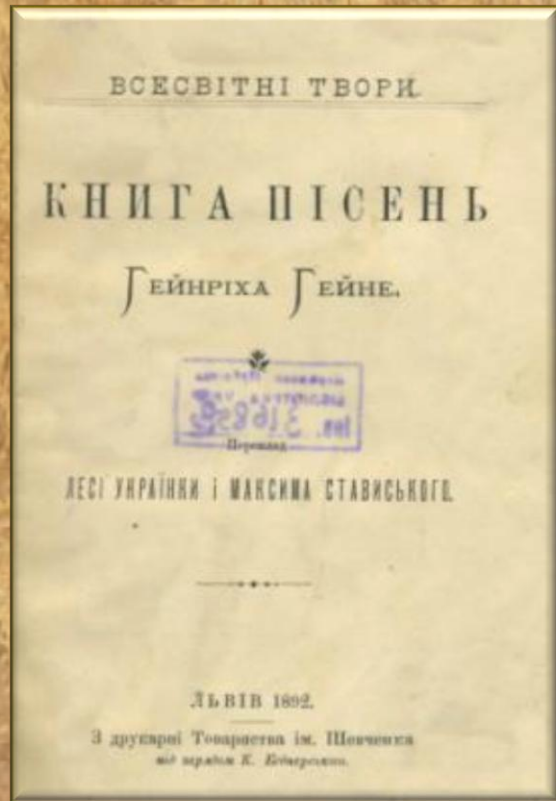

1903

Максим Антонович Славінський (1868-1945). Поет, перекладач, журналіст. З Лесею познайомився у 1886р. У Колодяжному. Після жовтневої революції емігрував до Чехословаччини. *Фото 1890-х рр.*

ВИ19502

1892

- **Спільно з Максимом Славінським** Леся перекладає поезії Гейне, які згодом виходять окремим виданням: «Книга пісень Генріха Гейне». Переклад Лесі Українки і Максима Стависького (псевдонім Максима Славиінського).

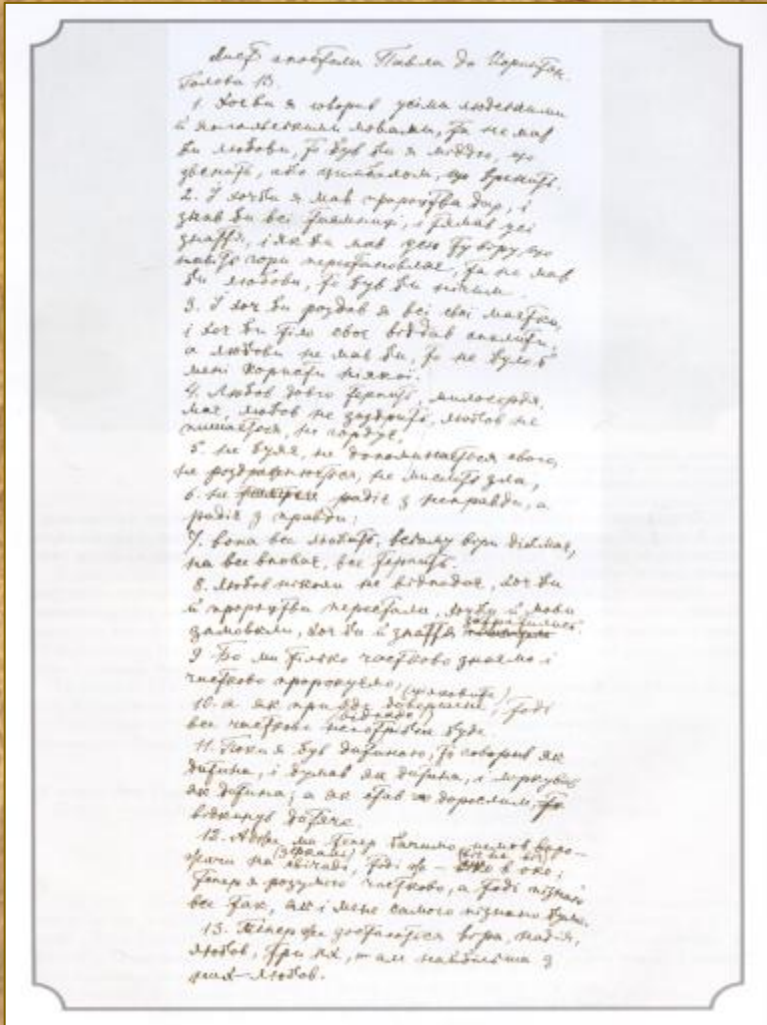
Передмова Олени Пчілки. Львів ,1892(серія «Всесвітні твори»). У книзі всього 143 поезії Гейне, з них 92 переклала Леся Українка.

Олена Пчілка. 1896р.

**Автограф перекладу Лесі Українки
«Послання апостола Павла до
коринфян. Глава XIII».**

У 1904 році Леся на прохання Ольги Кобилянської переклала на рідну українську мову уривок з Біблії.

Леся Українка і Ольга
Кабілянська. 1901р

Видавництво «Українська накладня»

АО48408

«**У**країнська Накладня» -
видавництво Якова Оренштайна з
1903 року книги друкувались в
друкарні Коломиї, а з 1919-го до
початку 1930-х у Берліні.

Видавництво друкувало
універсальну бібліотеку під
назвою «Загальна Бібліотека».
Загалом вийшло 238 томи творів
українських класиків (113 тт у
Коломиї і 125 тт у Берліні).

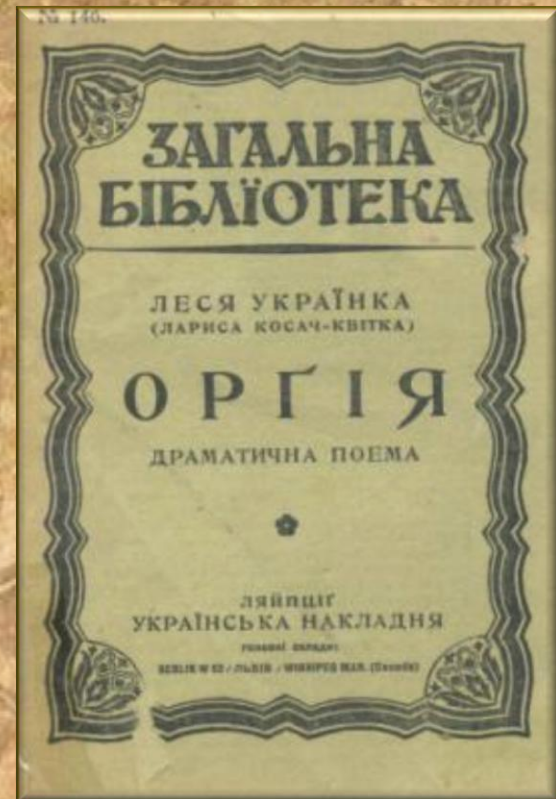

АО48380

б/р

АО35773

б/р

АО48379

б/р

АО48381

б/р

AO48415

б/р

AO48266

б/р

Репринтні відтворення книг з оригіналу «На крилах пісень» 1893 р. та «Книга пісень Генріха Гейне» 1892 р. Видані у Луцьку видавництвом «Надстир'я» у 2011 році.

ВА780332

Видання містить поезії Лесі Українки, видані накладом авторки у Львові 1893 року.

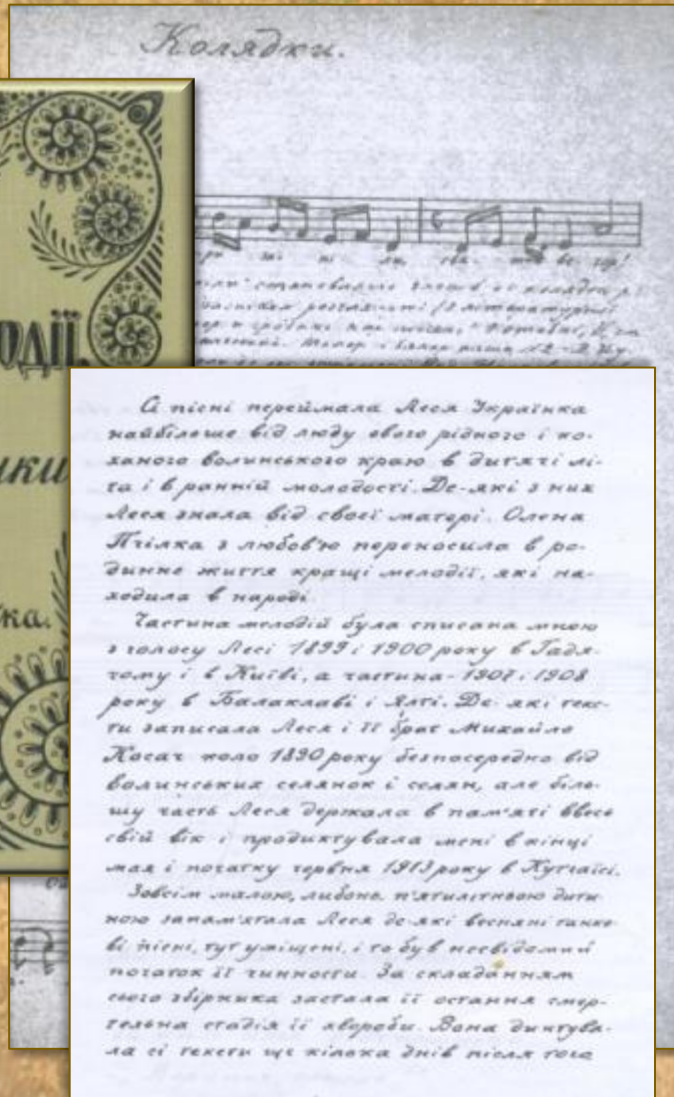
ВА780331

У «Книзі пісень» вміщено переклади Лесі Українки і Максима Ставицького відомих ліричних творів видатного німецького поета Г. Гейне українською мовою.

Фототипічне видання книги із фондів Колодяженського літературно-меморіального музею Лесі Українки. Видання здійснене у 2006 році.

ВА683637

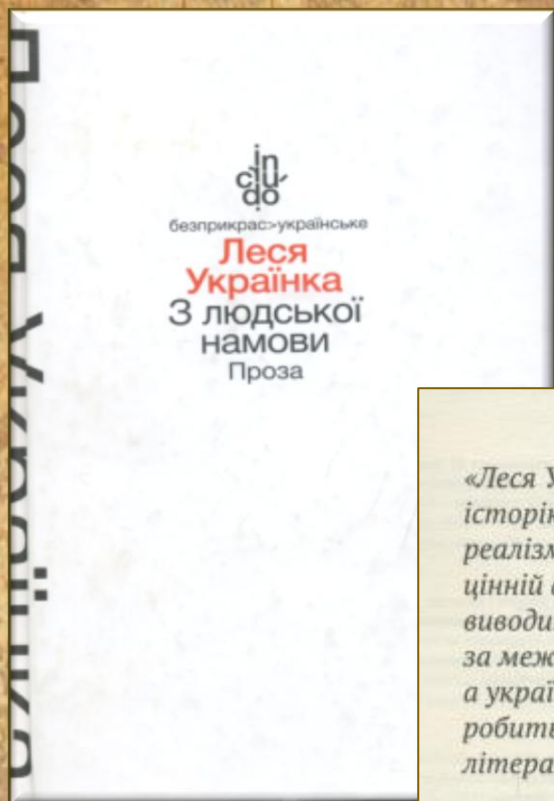

Климент Квітка (1880-1953)

Чоловік Лесі Українки. одружились вони у 1907р. Через двадцять років виходить в світ книжка «Народні мелодії. 3 голосу Лесі Українки записав і упорядив Климент Квітка». Київ, 1917-1918.

BA802185

**Видання 2015 року вміщує
найкращу белетристику Лесі
Українки.**

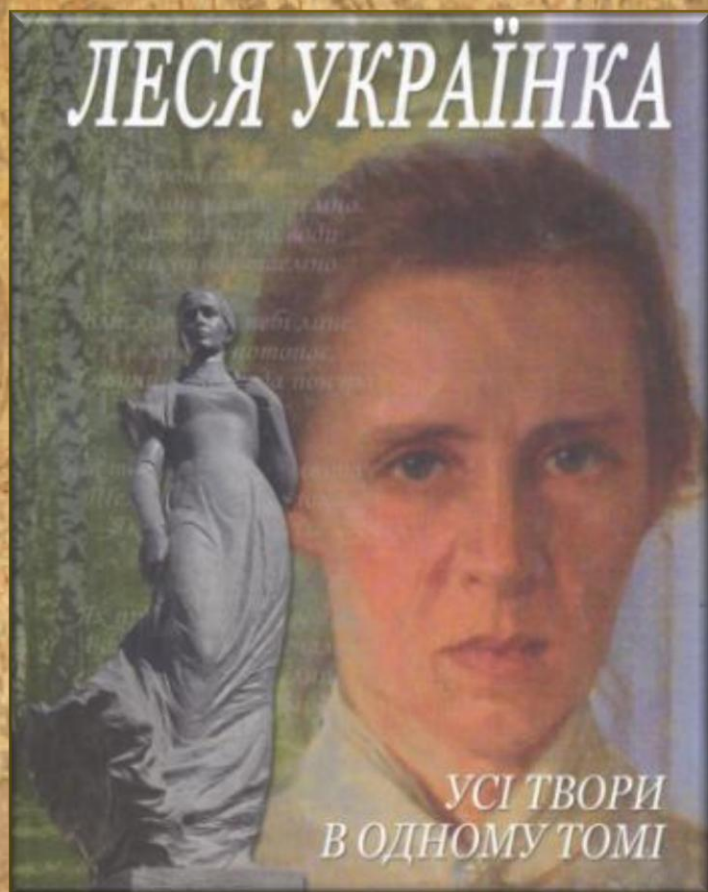

«Леся Українка закінчує
історію українського
реалізму в надзвичайно
цінній формі, яка фактично
виводить літературу далеко
за межі реалізму,
а українську літературу
робить — вперше —
літературою світовою».

ДМИТРО ЧИЖЕВСЬКИЙ

*«...Я багато...писати
белетристики ніколи
не могла, бо вона
палить мене...»*

ВА703963

У цій книжці на 1376 сторінок подано лише літературні твори – поезія та проза. Усі відомі вірші, поеми та драми. Немає листування, критичних статей. Мета видавництва, аби кожен мав змогу прочитати та наблизитись до творчості Лесі Українки самостійно.

Цією книгою видавництво «Перун» продовжує серію книжок нового покоління, повних зібрань творів поетів – класиків української літератури.

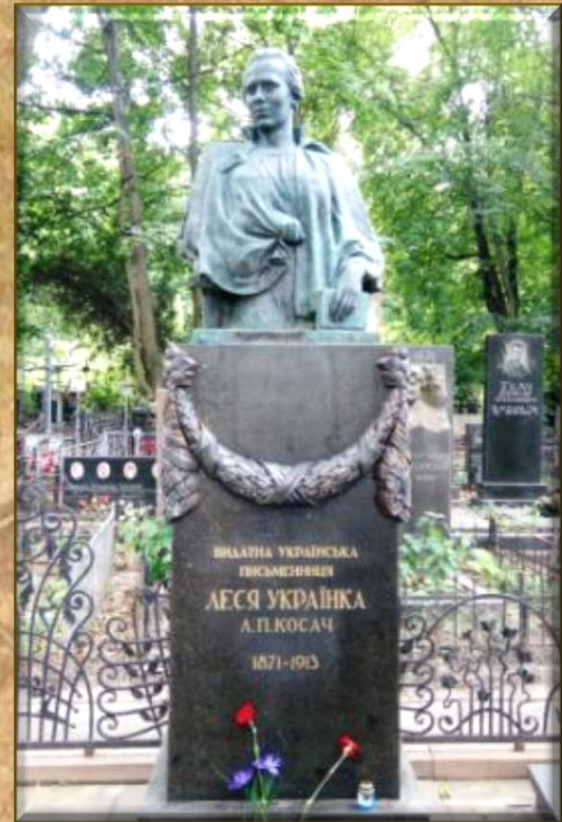
Виснажена хворобою, Лариса Косач-Квітка померла 19 липня (1 серпня) 1913 року в Сурамі (Грузія) у віці 42 років.

26 липня (8 серпня 1913 року Лесю Українку було поховано на Байковому цвинтарі в Києві поруч з могилами батька та брата.

Похорон, незважаючи на втручання поліції, став справжньою маніфестацією. Безліч людей оплакували велику Українку.

Остання фотографія Лесі Українки.
Травень 1913р.

Надгробний пам'ятник встановлений у 1939 році. Могила Лесі Українки є національною пам'яткою.

**Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
Відділ соціокультурної діяльності**

Всі права захищені © ВСКД НБУВ, провідний бібліотекар Старікова К. А.